בכורות מ

עניין: גלגל עינו עגול כשל אדם

ספר חסידים

תתשטו הנחש היה מהלך על שתים [א] וקצת דמות אדם עליו. תדע שאותן שיודעין להפך אדם לזאב או לחתול ולחמור גלגל העין לא יתהפך [ב] וכן הנחש שנשתנה לא נשתנה לו העינים. לכך המפלת כמין נחש אמו טמאה לידה [ג] שגלגל עיניו דומות לשל אדם.

שדה צופים בשם לקט שמואל

גמ'. עגול כשל אדם. הגאון ר"ל העשיל מקרלסקא זצ"ל אמר לפרש הפסוק (שמואל א) ויאמר שמואל מה קול הצאן הזה באזני ויאמר שאול הזה מהל העם על מיטב הצאן למען זבוח לה' וגו'. על פי מה דאיתא במדרש [הובא בבעל הטורים בפסוק מכספה לא תחיה עיין שם] דמקשה אם אדם חטא בהמה מה חטאה ולמה צוה להרוג ומתרץ המדרש לפי שהעמלקים היו מכשפים והיו מהפכים את עצמן לבהמות למען יינצלו לכך צוה להרוג אף הבהמות. והנה איתא בספר חסידים לאותן המהפכין עצמם לבהמות אף דכל הגוף נתהפך אבל גלגל העין לא יתהפך וכן הנחש לא נשתנה עיניו וכו'.

והנה איתא כאן דגלגל העין דומה לשל אדם הוה מוסיפ ופסול לקרבן. והשתא יובן הדבר ויאמר שמואל מה קול הצאן הזה באזני הא מחויבים להרוג אף הצאן מטעם שמא ימיתו בהם בני אדם כמזכר לעיל. לזה שפיר השיב שאול הזה מהל העם על מיטב הצאן לזבוח לה' ומלקחו אותן הבהמות רק לקרבן אם כן מסתמא בדקו אותם שלא יהיה בהם מום אם כן היו מוכרחים גם כן לבדוק שלא יהיה בהם בהמה שיהיה עיניה דומה לשל אדם דאם לא כן פסול לקרבן. ואם כן בודאי לאו אדם הוא שהפך את עצמו. אם כן אין לך להתרעם על מה שהגמי אלו הבהמות. (לקט שמואל).